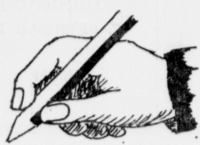

BRØV

AFTANÁ VALIÐ

Tað er sjálfandi bæði rétt og rimuligt, at menn og blöð gera upp stöðuna aftaná hvört val.

Gjördu teir tað ikki, ja, so vildu vit lesarar verði illa við. At henda viðgerð viðhvort er harðrænd, og menn ikki spara orð, ella kanska í hesum føri rættari sagt »krúte«, hevur einki at siga.

Hvønnadagurin er ofta so turrur og beinur, at einum leing ist eftir nokrum skörpum skotum úr onkrum horni, so ein fær kynt so mikið upp undir hugarenslini, at æðrar verða opnaðar, ið annars vildu storkna og ikki orkað at borið boð frá einum líkamsluti til annan.

Tað eigur at kytla í hvørjum vøddi hjá fólkaflokksmonnum, nú teir vunnu henda stórsigurin og gjordist størsti flokkur aftaná seinasta fólkatingsval — fóru fram um javnaðarmenn, slógu arbeidararorsluni ein dyggan framaná, settu aftur stuðlar undir teir, hvørs hævudsendamál er at slætta gøtuna so fyrri teimum stóru, at teir allrabest kunnu útnytta orku arbeidarins og fiskimannsins at vinna ser og sínum ríkidøni og mong onnur framhjárættindi í amfelagnum.

Jú, sanniliga vann fólkaflokkurin. Alt uttanumtos er óneyðugt.

Tjóðveldismenn fylktust sum ongandi áður um fólkaflokkin og vistu harvið sitt sanna andlit — hitt hatska, hitt andstyggi líga móttvegis sosialistiska vælferðarpolitikkinum.

Hesir umfaramenn, hesir, ið flakka frá einum flokki í annan, hesir, ið politiskt einki bein eiga at standa á, eru til reiðar hvørja ferð ein kjansur gevst at stinga arbeidararorsluna í rygg-in.

Morðgírari eru eingir enn júst hesir flakkandi — og tibetur fækkandi — tjóðveldismenn at stuðla fíggjardar arbeidararorslunnar og gera henni mein, har tað letur seg gera.

Hákur Djurhuus kann hárreisandi kenna seg ovurfegnast: at hava slikt vald á tjóðveldismonnum, at hann við litlafingri og nokrum smálygnum kann fáa teir á fótur og at renna til valborðið, ja, er tað ikki einastandandi, er tað ikki framúr.

Vit, ið ikki heima eru staddir, fáa viðhvørt skoðsmál, ið ikki eru av besta slag. Vit siga kanska sannleikan beiskari, enn sosialistar heima á landi gera; men hetta er neyðugt og kanska hava vit betur umstøður til tað, tí eg kenni, ið hvussu er sosialistar heima í Føroyum, ið hava fingið kjafin læstan, tí teir ikki makkaðu rett og dansaðu eftir fólkaflokksfloytini.

Her í blaðnum varð skrivað herfyri, at Jóðan, prestur, skuldi hava sagt, at átti Hákur Djurhuus bergholini í Norðoyum, so átti hann eisini himmriki.

Vælsignaðir, latið hann eiga bæði bergholini, nokur aftrat og so himmrikið omaná tað heila.

Hví ikki lata hann bera heiðurin av hesum? Hvat ger tað um hann, Pól hjá mostur, Knút Wang ella Vestergaard eiga hann?

Hvørt smábarn veit innast inni, at — ja, vit fara aftur til Jóhan, prest, — eigur hann deil ella lut í hesum verki, so er tað lygn, at javnaðarflokkurin og oddamaður hansara P. M. Dam eru til.

Tað er væl gjørt, at javnaðarmenn við sínum málvása politikki hava skapað almikið í Føroyum; men við einum ella tveimum og trimum bergholmum er eingin sosialisma nádd — langt frá.

Tað eru vist framstíg á leiðini móti einum vælferðarsamfelagi; men bert eitt stig, eitt lítið lop á stiganum upp eftir.

Lat slikt fara, tá málið er loyst. Lat hvønn munn, hvønn SOSIAL og alla aðra orku verða brúktá til hitt eina: hvat gera vit í morgin.

Vit hava nóg mikið um hendur.

Margfaldar uppgávur liggja frammanfyri.

Vit hava nóg av hugsa um, so nóg av gera, at hvør einasti javnaðarmaður við sveittabroti hevur dagsverk at útina.

»Arbeidarar í øllum londum fylkiste« er ikki vordíð eitt víðisligt orðatak hjá sonnum, rætt-hugsandi javnaðarmonnum; nei, alt annað. —

Ongantið sum í dag hevur tað bót til alla mannagettina.

Hví er kriggið í dag?

Hví blóða vietnamesarar og amerikannmenn á vígvøllum?

Einans tí, at heimurin er stýrdur og skipaður av peninga valdinum.

Einans tí, at menn hava skipað samfelagið soleiðis, at ójavnin millum rík og fátekt, millum ognarmenn og einki eigandi, millum kúgarar og tey kúgaðu er so stóru.

Var sosialistiska vælferðarsamfelagið stovnst í Vietnam, so var einki kriggið, so doydu ikki túsundtals ungir vietnamesarar og amerikannmenn.

Støðugt er tað tann harðkokaða kapitalisman, ið blindar okkum.

Støðugt er tað forbannili hennara, ið skapar kriggið, neyð, veseldóm, kúðing og alt hitt illa, ið mannagettin noyðist at uppliva.

Lat okkum tí seta upp framtíðarmyndina.

Vit náa ikki øllum málum á einum degi, heldur ikki um vit taka stutt áramál; men lat okkum bara hava framtíðina fyrri eyga.

Ikki tvætla meir um nationalismu, ikki hvør ið bestur er á tjóðskaparøkinum, ikki úr hvørjum flokki, teir eru, ið skriva ella avskriva føroyskar bókur, ikki hvør ið best ber seg í føroyskum koti ella húðskóm, ikki hvør ið kann citera flest føroysk orðini í eini valrøðu, nei, lat okkum líta fram-yvir, brota niðan allar, leggja til brots og gera avreksverk á leiðini fram móti sosialistiska vælferðarsamfelagnum, har fáa hava ov mikið og færri ov lítið.

polit.

Harri blaðstjóri!

I blaði tygara 27. januar 1968 setir »Ein eldri fiskimaður« mær tveir fyrispurningar viðvíkjandi víðurskiftinum um borð í fiskiskipum okkara, sum eg her skal geva svar upp á.

Hin fyrri spurningur snýr seg um kokkin og kokkadrongin. Her sigur grein 5 í sáttmálanum, at tá mann-ingartalið er 21 ella yvir, hevur kokkurin rætt til kokkadrong. Tað er v. ø. o. rættur, ikki skylda, ið hvíllir á kokkinum. Henda grein eigur tó at verða lísan saman við 13. grein í sáttmálanum, ið m.a. sigur, at kokkurin eigur fram um annað at rokja starv sitt og gera tað til lítar. Hetta má skiljast soleiðis, at er kokkurin ikki forur fyrri einsamallur at rokja kokkastarvíð til lítar, er hann skyldugur til, tá manningin er 21 ella yvir, at hava kokkadrong.

Hin seinni spurningur snýr seg um hvíldartíðina. Her sigur lóg frá 28. juni 1963, at manningin á fiskiskipum hevur, tá víðurskiftini gera tað ikki ómøguligt, rætt til sunnudagshvíld frá kl. 24 leygardag til kl. 24 sunnudag, aðrar dagar 8 tíma hvíld samdøgrið, soleiðis at 6 tímar av hesi hvíld verða óbrotnir.

Á trolarum eigur manningin tó rætt til 6 tíma vaktarskifti. Undantak kann í einstøkum forum gerast, tá meirilutin av manningini kemur ássamt við skiparan um hetta.

Skiparin hevur ábyrgd av, at henda lógregla verður hildin.

Tann, ið brýtur hesar reglur, kemur undir sekt ella heftan. Sektin fer í landskassan.

Við hesum haldi eg meg hava svarað báðum fyrispurningunum.

Fiskimenn eiga at geva tí gætur, at hesar sáttmálagreindir og hesar lógarreglur eru gjørdar fiskimønnum til bata og verndar, og at tað er skylda teirra, at teir — hvør í sínum lagi — ansa eftir, at gjørdar sáttmáli og samtykt lóg um víðurskiftini um borð í fiskiskipum verða hildnar, og at boða fiskimannafelaginum frá, tá so er ikki.

Tórshavn 5. februar 1968.

Erlendur Patursson.

PERSÓNLIGU ATKVØÐUR
P. M. DAMS 1850

Tað er ikki eiti á, hvussu útvarpið og bløðini hava gjørt burtur úr, at P. M. Dam hesa ferð ikki fekk so nógvar atkvøður sum seinast.

Hann fekk kortini 1850.

Men eg hevði væntað, at útvarpið og hesi somu bløð fóru at undrast á, at Dam fekk so nógvar persónligar atkvøður, tí eftir sum bløðin og maður av húsi hjá andstøðni leikaðu í móti Dams »kandidatur« høvdu tey ikki bara væntað, at persónligu atkvøðurnar hjá P. M. Dam fóru at minka, men teir góðu menn ívaðust ikki í, at svørðið hjá teimum beit so fast, at Dam kom ikki at rína við og als ikki kom at verða valdur.

Nú sita teir har sum kánus og royna at gleða seg við og erpa sær, at fólkaflokksmenn og maður av húsi av tjóðveldismonnum og munandi tal harundir akademiskum »Hume«, innan fyrri gamla sjálvstýrið orkaðu at koma Háruni Djurhuusi uppum Dam, ið reið einsamallur við ørvaregni yvir sær, men kortini kom heilur í borg.

Veljari.

Danbjørg skrivur

Hvat skriva
hini bløðini?

At javnaðarstjórnin í Danmark er fráfarin, er eingin gleði fyrri nakran, sum vil slitmannafjöldini væl, tað sær tí lögdi út, sum er at lesa í teim føroysku bløðunum, tá ið SOSIALURIN er undantikin. Tað er stutt tíð farin, síðan menn úr øllum teim føroysku flokkunum fortaldu Føroya fólk, hvussu góðir teir eru við slitmannafjöldina. Hvussu kunna so hesir menn og teirra bløð gleða seg yvir, at sosialdemokratiska stýrið í Danmark mátti leggja frá sær?

Slitmannavirir í øllum londum styðja hvønn annan so væl sum teir kunna. Vit kenna øll herróp sosialistanna, sum á donskum máli ljóðar soleiðis: »Proletarer í alle lande forener eder!« Á føroyskum: »Ognarleysir um allan heim fylkist!« Sambært hetta herróp fáa føroyskir javnaðarmenn stuðul frá donskum sosialdemokratum. Út frá hesum royna yvirklassa ørinda-sveinarir her á landi at billa fólkini, at vit eru danskir sosialistar. Hetta hevur onki við verunleikan at gera.

Ein føroyskur javnaðarmaður á danska ríkisdegi vil sjálfandi styðja danskar javnaðarmenn. Eftir mini áskoðan áttu allir føroyskir fólkatingsmenn at staðið í valbóki við teim donsku javnaðarmönnum. Fyri tað fyrsta, tí, at nógvar tann størsti parturin av Føroya fólk eru arbeidsfólk og fiskimenn. Bert ein lítill partur av Føroyingum eru ríkfólk. Tað er tí púra skeið, at sambandsmaður á ríkisdegi stendur sum limur av Vinstra flokkinum, og tað er eisini skeið, at fólkaflokkmaður á ríkisdegi stendur uttanfyri flokkarnar í fólkatingsinum. Nú fyrri stuttum var ein føroyskur fólkatingsmaður beinleiðis við at fella tað danska sosialdemokratiska ríkisstýrið við at siga: »Stemmer ikki« fyrri tí uppskoti um imtøkur, sum vóru neyðugar fyrri at kunna stýra landinum. Har var so tann føroyski fólkatingsmaðurin í parti við danska yvirklassanum at fella eitt danskt ríkistýri — og enná eitt danskt arbeidsmanna ríkistýri. Hvat høpi er í tilikun? Slíkur atburði megu føroysk slitfólk harmast um, og slíkur monnum megu føroyskt slitfólk venda sær burtur frá. Tá ið Dimmaletting gleiðist yvir, at yvirklassin er komin til maktina í Danmark, so er tað tí, at sambandsflokkurin er limur av »Partiet Venstre«, sum nú er í danska ríkistýrinum — í danska yvirklassastýrinum. »Dimmalettinge« saman við »Dagblaðnum« eru altoy tveir metrar av sama yvirklassa vaðmali. Latum so tæði bæði fara. Vit koma so til »14. september«. Harum er at siga, at gleðin yvir, at yvirklass-

in er komin til stýrið í Danmark hóskar illa við tí, at tjóðveldisflokkurin sigur seg at vilja gagna slitmannafjöldini. Frammanundan fólkatingsvalinum sóu vit alla tíðina, at »14.« var í parti við fólkaflokkinum, og aftaná valið breggið aði hetta blaðið av, hvussu nógvar atkvøður, ið fólkaflokkurin hevði fingið. Meira er óneyðugt at siga um »14.«, tí týðuliga siggia øll, sum ikki eru steinbýtt, at »14. september« og tjóðveldisflokkurin í heila tikið ikki er annað enn ein grein av fólkaflokkinum. Alt teirra prátt um slitmannin er onki annað enn stemmufiskari. Besta dómi í so máta fingur vit, tá ið tjóðveldismenn hjálptu yvirklassanum at koyra landshandlin umkoll. Eisini prístýringarnevndin er ein ungí hjá yvirklassanum, sum tjóðveldismenn eru guðþápar til. Føroya fiskasøla er eisini vælsignað av »14.« og tjóðveldinum í heila tikið. Mong onnur dómi eru, men lat hesi vera nokk fyrri hesu ferð. »14.« erpar sær av hvussu margar atkvøður, ið fólkaflokkurin fekk. Hvi siga teir ikki, sum er, at allar tjóðveldis atkvøðurnar fóru til fólkaflokkin?

Eisini »Tingakrossur« tykist at gleða seg saman við hinum yvirklassa bløðunum. Men allir í gamla sjálvstýrisflokkinum eru ikki samdir við »Krossin«, so best er at lata »Krossin« fáa frið. Onkur meinir, at tað er háskúlastjórnin, sum er illa hýrdur, tí at hann ikki kom inn aftur í lögtingið, og má so hevna seg á onkran, og royna at ugga seg við, at onkur annar fall eisini, og tí er tað hitt danska sosialdemokratið, sum stendur fyrri høggunum. Og P. M. Dam fær so nokur hogg eisini. Men lat tað nú fara. Tað hevur minni at siga.

Eg havi hug at siga mína hugsar um hitt danska danska yvirklassa ríkisstýrið, tað stóðgar fyrri hesu ferð.

Min næsta grein verður at hava yvirskriftina: »Hvi kom yvirklassin til maktina í Danmark?« — Henda greinin kemur helst í næsta SOSIAL.

J. H. Danbjørg.

Leikutoy

— tað er nóg av velja í.

ITRÓTTARBÚÐIN,

Hoydalsvegur 2, box 38, Tórshavn.

FÆRØSK MARGARINE

Vita No 1

VITAMINISERET

FÆRØSKT PRODUKT

FINT PRODUKT